

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

IV. De multiplici Sensu, Obscuritate, atque Interpretatione Sacrae
Scripturae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

Versio autem Germanica Lutheri, & aliorum hæreticorum, prorsus interdicta est, utpote pestifera, ob multas admixtas depravationes, & falsas interpretationes.

QUÆSTIO IV.

De multiplici Sensu, Obscuritate, atque Interpretatione Sacræ Scripturæ.

Sensus S. Scripturæ duplex, literalis & mysticus.

34. **C**ONCL. I. Generatim, ac primâ sui divisione, Sensus sacrae Scripturæ alius est literalis, alius spiritualis seu mysticus: Ita communis: Et quidem *Sensus literalis* est, quem verba ipsa immediatè significant: prout v. g. hoc nomen *Jerusalem* significat civitatem Palestinæ, ac plurimæ historiæ in S. Scriptura contentæ literaliter significant res olim gestas.

Sensus literalis alius proprius, alius improprius.

35. Porrò Sensus iste literalis S. Scripturæ subdividitur in proprium, & in improprium seu figuratum. *Proprius* est, quem verba in propria sua significatione usurpata immediatè significant: prout fit, dum dicitur David esse Rex, Jerusalem capta, &c. *Sensus improprius, seu figuratus* est, quem verba improprie seu figuratè accepta significant: puta, quem habent per quandam Metaphoram, Metonomiam, Catechresin, aut aliam figuram Rhetoricam: quales locutiones figuratæ in S. Scriptura sunt satis frequentes, ac præsertim in Prophetis, imò & alibi. Sic Christus Dominus noster dicitur Leo, Petra, Lapis angularis, Agnus, Viris, &c. per similitudinem quandam, ac metaphoram, non per proprietatem. Sic etiam Deus, qui tamen est purissimus Spiritus, dicitur habere manus, quatenus est Omnipotens; videre oculis, quatenus est Omniscius; habere pedes, quia est ubique; irasci, poenitere, ac hujusmodi, ob diversos effectus suos.

Sensus mysticus, quis?

36. *Sensus mysticus, seu spiritualis* S. Scripturæ est ille, qui non significatur per verba immediatè, sed mediatè solum, quatenus significatur per res illas, quas verba immediatè significant. Sic historia Agni Paschalis, *Exodi cap. 12.* relata, literaliter significat ritum Agni Paschalis à Judæis olim immolandi, spiritualiter verò seu mysticè significat Christum pro salute totius Mundi in ara Crucis postmodum immolatum: idem videre est in alijs innumeris.

37. Cæterum Sensus spiritualis, seu mysticus S. Scripturæ, ^{¶ A multis} rursus dividitur in Allegoricum, Analogicum, & Tropologi- ^{plex, ut} cum seu Moralem, juxta numerum videlicet trium Virtutum Theologicarum, quibus hi tres Sensus mystici S. Scripturæ correspondent. Siquidem *Sensus Allegoricus* correspondet Fidei; & *Sensus Al-* tunc habetur, quando verba S. Scripturæ præter sensum littera- ^{legoricus,} lem, quem habent, significant aliquid pertinens ad Fidem. *Sen-* *sus Anagogicus* correspondet Spei; habeturque, quando verba ^{Anagogi-} præter sensum litteralem, quem continent, significant aliquid ^{cus, &} pertinens ad vitam æternam, quam speramus. *Sensus* tandem ^{Tropologi-} *Tropologicus seu Moralis* correspondet Charitati; & habetur, quan- ^{cus seu Mo-} do præter sensum litteralem verborum significatur aliquid ^{ralis.} pertinens ad instructionem morum, seu opera Charitatis exer- cenda.

38. Et conformiter dictis communiter à Doctoribus dicitur esse quatuor Sensus S. Scripturæ, videlicet Litteralis, Allego- ^{Universum} ricus, Anagogicus, & Tropologicus seu Moralis, de quibus ex- ^{quatuor} tant sequentes duo versiculi. ^{sensus S.} ^{Scripturæ;}

Littera gesta docet: quid credas, Allegoria.

Moralis, quid agas: quò tendas, Anagogia.

Et hi quatuor Sensus commodè ostenduntur in nomine *Jerusalem*: nam hæc vox Litteraliter significat urbem Palestinæ, Allegoricè Ecclesiam Militantem, Anagogicè Ecclesiam Triumphantem, & Tropologicè seu Moraliter quamcunque Animam fidelem. Idem sensus vel omnes, vel saltem aliqui, reperiuntur in Cæremoniis veteris Legis, Vasibus Sanctuarij, & alijs hujusmodi, quæ proinde variè exponuntur à Sanctis Patribus, & Doctoribus Ecclesiasticis.

39. Notatum quoque est à Viris doctis, juxta hos quatuor ^{Etia sine} Sensus S. Scripturæ quatuor dari præcipuos Doctores Ecclesiæ, ^{lis excellen-} videlicet S. Hieronymum, S. Ambrosium, S. Augustinum, S. Gre- ^{bant singuli} gorium Papam; & singulos in singulis S. Scripturæ sensibus ^{Ecclesiæ} principaliter excelluisse, Hieronymum in Litterali, Ambrosium ^{Doctores.} in Allegorico, Augustinum in Anagogico, & Gregorium in Morali.

40. Tacetur hic Sensus Accommodaticius S. Scripturæ, quo ^{Quid sensus} videlicet dicta de uno, postmodum accommodantur alteri, ac ^{Accommo-} de eo dicuntur: siquidem iste propriè non est verus aliquis S. ^{daticius S.} Scripturæ sensus, sed potius traductio verborum S. Scripturæ ^{Scripturæ?} à suo sensu ad alium, ab Authore Deo non intentum. Nihilomi- nus

nus hic modus applicandi, seu accommodandi S. Scripturam, si cætera concurrant, malus non est, imò practicatur ab Ecclesia Catholica passim in Breviario, & Missali Romano, dum dicta de Abraham, Noë, & aliis Sanctis veteris Testamenti, accommodantur ad diversos Sanctos novi Testamenti. Idem Sensus Accommodatitius à SS. Patribus frequenter adhibetur in suis Libris ac Homilijs, idemque in Concionibus frequens est ac utilissimus; nam verba S. Scripturæ miram quandam gravitatem & energiam præferunt, ita ut ad persuadendum sint accommodatissima. Cavendum tamen, ne quavis occasione verba S. Scripturæ accommodentur, seu applicentur ad profana, scurrilia fabulosa, & hujusmodi: id enim nefas est, atque etiam in Concilio Trid. *sess. 4.* graviter prohibitum.

S. Scriptura
sæpius est
obscura.

41. CONCL. II. Sacra Scriptura sæpius est obscura, neque est tam perspicua, aperta, & intellectu facilis cuivis, etiam indocto homini vel mulieribus, quin indigeat verâ & genuinâ interpretatione. Ita omnes Catholici Doctores contra Hæreticos. Ratio est: quia S. Scriptura tractat de summis & altissimis Fidei Mysterijs, rebûsque supernaturalibus, nempe de SS. Trinitate, Incarnatione Filii Dei, Sacramentis, Prædestinatione, & alijs hujusmodi capram humanum, nisi Fides adjuvet, longè superantibus. Insuper sacra Scriptura continet plurimas locutiones allegoricas, & figuratas; imò non pauca, quæ primâ fronte videntur contraria; verba etiam ambigua, ac phrasés Hebraicas. Atqui talia non illicò possunt patère hominibus idiotis & indoctis, multò minùs quibusvis mulierculis. Alioquin certè SS. Patres, atque Ecclesiæ Doctores, frustra tantum temporis consumpsissent in studio, & intelligentia S. Scripturæ.

Ipsamet S.
Scriptura
hoc testatur.

42. Confirmatur. Ipsamet S. Scriptura testatur, quædam in ea reperiri obscura, & intellectu difficilia, quæ proinde indigent verâ interpretatione. Hinc quippe Christus, incipiens à Moyse, & omnibus Prophetis, interpretabatur duobus Discipulis, euntibus in Emmaus, Scripturas, quæ de ipso erant, *Luc. 24.* Similiter Christus Dominus post suam gloriosam Resurrectionem *aperuit illis* (id est, Discipulis suis) *sensum, ut intelligerent Scripturas, Luc. cap. 24.* Atqui hoc non fuisset necesse, imò frustra, post tot prædicationes integro triennio ex ore Christi jam auditas, si S. Scriptura esset ex se prorsus clara, & cuilibet aperta, ut præsumptuosè jactitant Hæretici. Accedit, quòd ipsemet Spiritus sanctus per os D. Petri expressè testificetur, in S. Scriptura,
&

& præsertim in Epistolis D. Pauli, esse quædam intellectu difficilia, sic enim habetur 2. Petri, cap. 3. *In quibus (nempe Epistolis D. Pauli) sunt quædam difficilia intellectu, quæ indocti & instabiles depravant, sicut & ceteras Scripturas, ad suam ipsorum perditionem.* Hæcibi.

43. CONCL. III. Interpretatio canonica & infallibilis S. Scripturæ, verique sensûs illius, ad Ecclesiam pertinet. Ita omnes Catholici; habeturque expressè in Concilio Trid. Sess. 4. hisce verbis: *Quem (sensum S. Scripturæ) tenuit, & tenet sancta Mater Ecclesia, cujus est judicare, de vero sensu & interpretatione Scripturarum Sanctarum.* Unde dicitur Matth. 18. *Si Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus.*

Interpretatio canonica S. Scripturæ pertinet ad Ecclesiam.

44. CONCL. IV. Interpretari S. Scripturam etiam doctrinaliter, non cuilibet convenit, sed Viris duntaxat doctis & idoneis, ac præsertim ijs, quibus id ex officio incumbit, utputà Ecclesiæ Doctores, Episcopis, & hujusmodi. Ita communis. Ratio est: quia alioquin adesset manifestum periculum errandi in interpretatione S. Scripturæ, si hanc indocti passim & præsumptuosè attentarent. Accedit, quòd Deus in Ecclesia sua voluerit observari hierarchiam, & subordinationem subditorum erga Superiores, atque esse ordinem inter Doctores & discipulos, inter Pastores & oves, ut alij doceant, alij discant, alij Scripturam interpretentur, alij alia officia exercent. Unde *Ephes. 4.* dicitur: *Et ipse dedit quosdam quidem Apostolos, quosdam autem Prophetas, alios vero Evangelistas, alios autem Pastores & Doctores, ad consummationem Sanctorum.* Et *1. Corinth. 12.* *Nunquid omnes interpretantur? Quasi diceret, non; sed illi solùm, quibus id ex officio incumbit, qui que à Deo ad hoc electi sunt.*

Doctrinaliter eam interpretari, quibus conveniat?

QUÆSTIO V.

De Traditionibus.

45. **T**raditionis nomine intelligitur in proposito doctrina quædam ad Religionem spectans, quæ tamen expressè in S. Scriptura non habetur, neque ex illa clarè deducitur; sive dein hujusmodi doctrina in libris SS. Patrum scripta reperiat, sive non.

Traditio, quid?

46. Dividitur autem Traditio in Divinam, Apostolicam, & Ecclesiasticam. Traditio Divina (quæ & *Verbum Dei non scriptum* nempe Tra-

D d

appel-